

Basis Selectiedocument

Gratie

Een instrument voor de selectie
van de administratieve neerslag
van het handelen van de overheidsorganen
in de periode vanaf 1945

Concept ten behoeve van de ter inzagelegging
Februari 2006

Inhoud

1.	Afkortingen en begrippen.....	6
2.	Verantwoording.....	7
2.1	Wettelijk kader voor de selectie van overheidsarchieven	7
2.2	Het Basis Selectiedocument	8
2.3	Het BSD <i>Gratie</i>	8
2.4	Selectiedoelstelling.....	9
2.5	Selectiecriteria	10
2.6	Leeswijzer bij de handelingenlijst.....	12
3.	Handelingen.....	14
3.1	Minister van Justitie	14
3.1.1	Minister van Justitie; algemene handelingen (RIO: 5).....	14
3.1.2	Minister van Justitie; totstandkoming van wet- en regelgeving op het gebied van gratie (RIO: 6)	16
3.1.3	Minister van Justitie; bijzondere rechtspleging en gratie; adviescommissies voor gratieverlening (RIO: 7.1)	18
3.1.4	Minister van Justitie; bijzondere rechtspleging en gratie; beslissing inzake verlening van gratie (RIO: 7.4).....	18
3.1.5	Minister van Justitie; commune rechtspleging en gratie; verslag van het Openbaar Ministerie aan de rechter (RIO: 8.1).....	19
3.1.6	Minister van Justitie; commune rechtspleging en gratie; beslissing inzake verlening van gratie (RIO: 8.4).....	19
3.1.7	Minister van Justitie; commune rechtspleging en gratie; voorwaardelijke gratie (RIO: 8.5)	21
3.1.8	Minister van Justitie; commune rechtspleging en gratie; gratiebepalingen uit het Wetboek van Strafvordering (RIO: 8.8).....	22
3.2	Vakminister (i.h.b. minister van Defensie)	22
3.2.1	Vakminister; commune rechtspleging en gratie; overige adviezen (RIO: 8.3)	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3.3	Commissies ingesteld door de minister van Justitie.....	23
3.3.1	Commissies ingesteld door de minister van Justitie; bijzondere rechtspleging en gratie; Adviescommissie gratie jeugdige wapendragers (RIO: 7.1).....	23
3.3.2	Commissies ingesteld door de minister van Justitie; bijzondere rechtspleging en gratie; Commissie-Röling (RIO: 7.1)	23
3.3.3	Commissies ingesteld door de minister van Justitie; commune rechtspleging en gratie; Commissie Herziening Gratieregeling (Commissie-Kazemier) (RIO: 6)	23
3.4	Openbaar Ministerie	24
3.4.1	Openbaar Ministerie; bijzondere rechtspleging en gratie; verslag van het Openbaar Ministerie aan de rechter (RIO: 7.2).....	24
3.4.2	Openbaar Ministerie; commune rechtspleging en gratie; verslag van het Openbaar Ministerie aan de rechter (RIO: 8.1).....	24

3.4.3	Openbaar Ministerie; commune rechtspleging en gratie; voorwaardelijke gratie (RIO: 8.5)	24
3.5	Bijzonder Gerechtshof.....	26
3.5.1	Bijzonder Gerechtshof; bijzondere rechtspleging en gratie; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 7.3)	26
3.6	Bijzondere Raad van Cassatie	26
3.6.1	Bijzondere Raad van Cassatie; bijzondere rechtspleging en gratie; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 7.3).....	26
3.7	Kantongerecht.....	27
3.7.1	Kantongerecht; commune rechtspleging en gratie; civiele strafopleggende gerechten; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2)	27
3.8	Arrondissementsrechtbank	28
3.8.1	Arrondissementsrechtbank; bijzondere rechtspleging en gratie; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 7.3)	28
3.8.2	Arrondissementsrechtbank; commune rechtspleging en gratie; civiele strafopleggende gerechten; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2).....	28
3.9	Gerechtshof.....	29
3.9.1	Gerechtshof; commune rechtspleging en gratie; civiele strafopleggende gerechten; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2)	29
3.10	Hoge Raad	30
3.10.1	Hoge Raad; bijzondere rechtspleging en gratie; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 7.3)	30
3.10.2	Hoge Raad; commune rechtspleging en gratie; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2)	30
3.11	Arrondissementskrijgsraad	32
3.11.1	Arrondissementskrijgsraad; commune rechtspleging en gratie; militaire gerechten; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2)	32
3.12	Permanente Krijgsraad Nederland voor de Zeemacht.....	33
3.12.1	Permanente Krijgsraad Nederland voor de Zeemacht; commune rechtspleging en gratie; militaire gerechten; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2). 33	
3.13	Hoog Militair Gerechtshof	34
3.13.1	Hoog Militair Gerechtshof; commune rechtspleging en gratie; militaire gerechten; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2)	34
3.14	Bijzondere Rechtbank	35
3.14.1	Bijzondere Rechtbank; commune rechtspleging en gratie; militaire gerechten; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2)	35
3.15	Bijzonder Hooggerechtshof.....	36
3.15.1	Bijzonder Hooggerechtshof; commune rechtspleging en gratie; militaire gerechten; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2)	36

3.16	Raad voor de Kinderbescherming	37
3.16.1	Raad voor de Kinderbescherming; commune rechtspleging; voorwaardelijke gratie (RIO: 8.5)	37
3.17	Directeur penitentiaire inrichting	38
3.17.1	Directeur penitentiaire inrichting; commune rechtspleging; gratie aan gevangenen (RIO: 8.6)	38
3.18	Reclasseringsraad	39
3.18.1	Reclasseringsraad; commune rechtspleging; gratie aan langgestraften (Samkalden-procedure) (RIO: 8.7)	39
3.19	Centrale Raad van Advies voor het Gevangeniswezen, de Psychopathenzorg en de Reclassering [Sectie Reclassering]	40
3.19.1	Centrale Raad van Advies voor het Gevangeniswezen, de Psychopathenzorg en de Reclassering [Sectie Reclassering]; commune rechtspleging; gratie aan langgestraften (Samkalden-procedure) (RIO: 8.7)	40

1. Afkortingen en begrippen

ARA	Algemeen Rijksarchief
BSD	Basis Selectiedocument
KNHG	Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap
PIVOT	Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn
OCenW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
RAD	Rijksarchiefdienst
RIO	Rapport Institutioneel Onderzoek
Stb.	Staatsblad
Stcrt.	Staatscourant
Trb.	Tractatenblad
WVC	Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur

actor overheidsorgaan of particuliere organisatie/persoon die een rol speelt op een beleidsterrein

handeling complex van activiteiten, gericht op het tot stand brengen van een product, dat een actor verricht ter vervulling van een taak of op grond van een bevoegdheid

B de selectiebeslissing '(blijvend) te bewaren' ten aanzien van de archiefbescheiden die de neerslag vormen van een gewaardeerde handeling

V de selectiebeslissing '(op termijn) te vernietigen' ten aanzien van de archiefbescheiden die de neerslag vormen van een gewaardeerde handeling

2. Verantwoording

2.1 Wettelijk kader voor de selectie van overheidsarchieven

Ingevolge artikel 3 van de Archiefwet 1995 (Stb. 276) dient de overheid haar archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren. Onder *archiefbescheiden* worden niet slechts papieren documenten te verstaan, maar alle bescheiden - ongeacht hun vorm - die door een overheidsorgaan zijn ontvangen of opgemaakt en naar hun aard bestemd zijn daaronder te berusten. Ook digitaal vastgelegde informatie valt dus onder de werking van de archiefwetgeving.

Het in goede en geordende staat bewaren van archiefbescheiden houdt onder meer in dat een overheidsarchief op gezette tijden wordt geschoond. In dat verband kent de Archiefwet 1995 zowel een vernietigingsplicht (art. 3) als een overbrengingsplicht (art. 12). Beide plichten rusten op degene die de bestuurlijke verantwoordelijkheid draagt voor het beheer van het desbetreffende archief: de zorgdrager.

De verplichting tot overbrenging bepaalt dat de zorgdrager zijn archiefbescheiden die *niet* voor vernietiging in aanmerking komen en ouder zijn dan twintig jaar ter blijvende bewaring overbrengt naar een archiefbewaarpplaats. Wat de archiefbescheiden van de ministeries en de Hoge Colleges van Staat betreft, is de aangewezen archiefbewaarpplaats het Algemeen Rijksarchief (ARA) in Den Haag. Het ARA is een onderdeel van de Rijksarchiefdienst (RAD). Deze dienst ressorteert onder de minister van OCenW en staat onder leiding van de Algemeen Rijksarchivaris.

In verband met de selectie van hun archiefbescheiden zijn zorgdragers verplicht hiertoe selectielijsten op te stellen. In een selectielijst dient te worden aangegeven welke archiefbescheiden voor vernietiging, dan wel voor blijvende bewaring in aanmerking komen. Voorts dient een selectielijst de termijnen aan te geven waarna de te vernietigen bestanddelen dienen te worden vernietigd.

Een selectielijst is naar haar aard een duurzaam instrument. Het ligt in de rede dat een organisatie een vastgestelde lijst niet eenmalig toepast maar (zodanig in geactualiseerde vorm) blijft hanteren om de periodieke aanwas van archiefmateriaal te selecteren. Een selectielijst vormt zo een belangrijk onderdeel van het instrumentarium voor het beheer van de documentaire informatievoorziening in een overheidsorganisatie.

Bij het ontwerpen van een selectielijst dient krachtens art. 2, lid 1, van het Archiefbesluit 1995 (Stb. 1995, 671) rekening gehouden te worden met:

1. de taak van het desbetreffende overheidsorgaan;
2. de verhouding van dit overheidsorgaan tot andere overheidsorganen;
3. de waarde van de archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed;
4. het belang van de in de bescheiden voorkomende gegevens voor overheidsorganen, recht- of bewijszoekenden en historisch onderzoek.

Voorts moeten ingevolge art. 3 van het Archiefbesluit 1995 bij het ontwerpen van een selectielijst ten minste betrokken zijn een deskundige op het gebied van de organisatie en taken van het desbetreffende overheidsorgaan, een deskundige ten aanzien van het beheer van

de archiefbescheiden van dat orgaan en (een vertegenwoordiger van) de Algemeen Rijksarchivaris.

Wat betreft de geldigheidsduur van het BSD als selectielijst wordt uitgegaan van de wettelijke periode van twintig jaar vanaf de vaststelling. Dit laat uiteraard onverlet dat de selectielijst (of een bepaald onderdeel daarvan) binnen deze termijn zal komen te vervallen, indien dit mocht worden bepaald bij de vaststelling (via de aangewezen archiefwettelijke weg) van een nieuwe dan wel herziene selectielijst.

2.2 Het Basis Selectiedocument

Een Basis Selectiedocument (BSD) is een bijzondere vorm van een selectielijst. In de regel heeft een BSD niet zozeer betrekking op (alle) archiefbescheiden van een enkele organisatie, als wel op het geheel van de bescheiden die de administratieve neerslag vormen van het overheidshandelen op een bepaald beleidsterrein.

Het BSD geldt dus voor de archiefbescheiden van verschillende overheidsorganen (veelal ook diverse zorgdragers), en wel voor zover de desbetreffende actoren op het terrein in kwestie werkzaam zijn (geweest). Dit betekent dat er geen handelingen van particuliere actoren worden opgenomen.

Een BSD wordt opgesteld op basis van institutioneel onderzoek. In het Rapport Institutioneel Onderzoek (RIO) wordt het betreffende beleidsterrein beschreven, evenals de taken en bevoegdheden van de betrokken organen. De handelingen van de overheid op het beleidsterrein staan in het RIO in hun functionele context geplaatst. In het BSD zijn de handelingen overgenomen, alleen nu geordend naar de actor. Bovendien is bij elke handeling aangegeven of de administratieve neerslag hiervan bewaard dan wel vernietigd moet worden.

Het niveau waarop geselecteerd wordt is dus niet dat van de stukken zelf, maar dat van de handelingen waarvan die archiefbescheiden de administratieve neerslag vormen. Een BSD is derhalve geen opsomming van (categorieën) stukken, maar een lijst van handelingen van overheidsactoren, waarbij elke handeling is voorzien van een waardering en indien van toepassing een vernietigingstermijn.

Door de beleidsterreingerichte benadering komen verschillende aspecten betreffende het beheer van de eigen organisatie van de zorgdrager (personeelsbeleid, financieel beleid, enz.) niet aan bod. Voor het selecteren van de administratieve neerslag die betrekking heeft op de instandhouding en ontwikkeling van de eigen organisaties van overheidsorganen dienen een aantal zogeheten 'horizontale' BSD's. Deze horizontale BSD's zijn van toepassing op alle organisaties van de rijksoverheid.

Het opgestelde ontwerp-BSD wordt voorgelegd aan de Raad van Cultuur en op verschillende plaatsen ter inzage gelegd. Na eventuele wijziging van het ontwerp-BSD kan worden overgegaan tot de vaststelling. Het BSD wordt vastgesteld in een gezamenlijk besluit van de minister belast met het cultuurbeleid (tegenwoordig de minister van OCenW) en de betrokken zorgdrager(s).

2.3 Het BSD *Gratie*

Het PIVOT-rapport *De schoonste parel op de Kroon : Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de overheidsorganen op het beleidsterrein Gratie (1945-2000)* vormt de grondslag voor dit BSD. Het RIO geeft een historische beschrijving van het beleidsterrein

Gratie. Met dit beleidsterrein wordt beoogd vorm en samenhang te geven aan het gratiebeleid van de Nederlandse overheid, alsmede aan de tenuitvoerlegging daarvan.

Deze doelstelling kan als volgt worden geconcretiseerd:

- het krachtens de Grondwet leveren van een bijdrage aan rechtvaardigheid en doelmatigheid bij de tenuitvoerlegging van in de wet genoemde en door de onafhankelijke rechter opgelegde straffen en maatregelen;
- het bevorderen van verantwoorde gratiebeslissingen van de Kroon in individuele gevallen;
- het zorgdragen voor een juiste uitvoering van gratiebeslissingen.

De gratieprocedure is als volgt: De Minister van Justitie stuurt het gratieverzoek niet naar de adviserende rechter maar naar de verslag uitbrengende officier van justitie. De officier van justitie wint inlichtingen in bij de politie van de woonplaats van de veroordeelde en stuurt het geheel naar de adviserende rechter. Deze stuurt het terug naar de officier, die het op zijn beurt aan het ministerie retourneert.

De belangrijkste actoren op het beleidsterrein *Gratie* zijn de minister van Justitie, het openbaar ministerie en de verschillende gerechten.

Het onderzoek naar dit beleidsterrein werd uitgevoerd in het kader van de tussen de Algemene Rijksarchivaris en de secretaris-generaal van het ministerie van Justitie gesloten convenant. In dit convenant zijn afspraken vastgelegd inzake de overdracht van de na 1940 gevormde archieven.

Het institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein *Gratie* is verricht in de periode december 2000 tot april 2001. Het rapport zal, nadat het is vastgesteld door het ministerie van Justitie, worden gepubliceerd in de PIVOT-reeks.

De in dit BSD opgenomen waarderingen zijn bepalend voor de selectie van de administratieve neerslag van de handelingen van de overheid op het beleidsterrein *Gratie*.

Hierbij dient de volgende kanttekening te worden gemaakt. De handelingen die de rechterlijke macht verricht op het beleidsterrein *Gratie*, zijn wel opgenomen in het RIO. Weliswaar heeft men er vanuit de rechterlijke organisatie voor gekozen om een eigen, organisatiegerichte selectielijst op te stellen, maar omdat de rol van de rechterlijke macht zo essentieel is op het beleidsterrein *Gratie*, is besloten de handelingen van de rechterlijke macht toch in het RIO op te nemen. Dit is overigens ook bij een aantal andere RIO's het geval geweest. Bij de vaststelling van de v-termijnen voor de neerslag van handelingen van de rechterlijke macht is ter afstemming het BSD voor de rechterlijke macht geraadpleegd (zie ook de later in dit document genoemde bijzondere selectiecriteria).

De afbakening ten opzichte van andere beleidsterreinen is verantwoord in hoofdstuk 1 van het RIO *De schoonste parel op de Kroon*. Hier kan dus worden volstaan met deze verwijzing.

Voor het gebruik van dit BSD is het raadzaam om eerst de leeswijzer bij de handelingenlijst te raadplegen. Afwijkingen van de handelingenlijst uit het RIO worden hierin toegelicht.

2.4 Selectiedoelstelling

Het BSD is opgesteld in overeenstemming met de selectiedoelstelling van de RAD/PIVOT. Bij de behandeling van het ontwerp van de Archiefwet 1995 in de Tweede Kamer op 13 april 1994 verwoordde de minister van WVC deze doelstelling als volgt: het mogelijk maken van een reconstructie van de hoofdlijnen van het handelen van de overheid. Door het Convent van Rijksarchivarissen is de selectiedoelstelling vertaald in de richting van de (bewaar)doelstelling van de RAD als "het selecteren van handelingen van de overheid om bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig te stellen voor blijvende bewaring".

De algemene selectiedoelstelling is in dit BSD geoperationaliseerd voor het beleidsterrein *Gratie*. Bij de hier geformuleerde selectievoorstellen stond steeds de vraag centraal: ten aanzien van welke handelingen is de administratieve neerslag noodzakelijk om een reconstructie mogelijk te maken van de hoofdlijnen van het overheidshandelen op het beleidsterrein *Gratie*?

2.5 Selectiecriteria

Uitgaande van de algemene selectiedoelstelling heeft PIVOT in 1998 een (gewijzigde) lijst van algemene selectiecriteria geformuleerd. Met behulp van die algemene criteria wordt in een BSD een waardering toegekend aan de handelingen die door middel van het institutioneel onderzoek in kaart zijn gebracht.

De algemene selectiecriteria van PIVOT zijn positief geformuleerd; het zijn bewaarcriteria. Is een handeling op grond van een criterium gewaardeerd met *B* ('blijvend te bewaren'), dan betekent dit dat de administratieve neerslag van die handeling te zijner tijd geheel dient te worden overgebracht naar het ARA. De neerslag van een handeling die niet aan één van de selectiecriteria voldoet, wordt op termijn vernietigd. De waardering van de desbetreffende handeling luidt dan *V* ('vernietigen'), onder vermelding van de periode waarna de vernietiging dient plaats te vinden. De neerslag die uit dergelijke handelingen voortvloeit, is dus niet noodzakelijk geacht voor een reconstructie van het overheidshandelen op hoofdlijnen.

Overigens verlangt art. 5, onder e, van het Archiefbesluit 1995 dat selectielijsten de mogelijkheid bieden om neerslag die met een *V* is gewaardeerd in exceptionele gevallen te bewaren op grond van een uitzonderingscriterium. PIVOT heeft daarom het volgende uitzonderingscriterium geformuleerd¹:

Ingevolge artikel 5, onder e, van het Archiefbesluit 1995 kan neerslag van bepaalde, als te vernietigen gewaardeerde handelingen betreffende personen en/of gebeurtenissen van bijzonder cultureel of maatschappelijk belang, van vernietiging worden uitgezonderd.

In het concrete geval voor gratie betekent dit dat er voor bepaalde gratiedossiers een uitzondering zou kunnen worden gemaakt op de voorgestelde waardering. Gedacht kan worden aan de dossiers met betrekking tot bepaalde maatschappelijk relevante gebeurtenissen of groeperingen (zoals de Indië-weigeraars en de Molukse treinkapers).

---

¹ In een brief, gedateerd op 2 juni 1999 (R&B/OSTA/99/572), is dit medegedeeld aan de relaties op de ministeries.

Om de selectiedoelstelling te bereiken worden de handelingen in het BSD gewaardeerd aan de hand van de volgende algemene selectiecriteria:

<i>Algemeen selectie criterium</i>	<i>Toelichting</i>
<i>1. Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen.</i>	Hieronder wordt verstaan agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, het ontwerpen van beleid of het plannen van dat beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de inhoud van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat het kiezen en specificeren van de doeleinden en de instrumenten.
<i>2. Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen.</i>	Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieruit worden niet per se consequenties getrokken zoals bij terugkoppeling van beleid.
<i>3. Handelingen die betrekking hebben op verantwoording van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren.</i>	Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.
<i>4. Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen.</i>	Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.
<i>5. Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen plaatsvindt.</i>	Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doeleinden te bereiken.
<i>6. Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten.</i>	Bijvoorbeeld in het geval de ministeriële verantwoordelijkheid is opgeheven en/of wanneer er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.

Naast de algemene criteria kunnen er in een BSD, eveneens binnen het kader van de selectiedoelstelling, beleidsterrein-specifieke criteria worden geformuleerd. Dit is in het verleden gebeurd voor de rechterlijke macht. Daar op het beleidsterrein *Gratie* ook handelingen van de rechterlijke macht een belangrijke rol spelen, dienen de bijzondere criteria ook te gelden voor dit Basis Selectiedocument.

De bijzondere criteria zijn overgenomen uit het BSD betreffende de rechterlijke macht, dat - op zijn beurt - deze criteria, in aangepaste vorm, had overgenomen uit de notitie van de Commissie selectiecriteria rechterlijke archieven van januari 2000. Deze commissie, die op 13 april 1999 haar eerste vergadering hield, had als opdracht in het kader van het project VARO (Verbetering Archief functie Rechterlijke Organisatie) te adviseren over de toe te passen criteria met betrekking tot rechterlijke archieven.

De bijzondere criteria luiden als volgt:

<i>Bijzonder selectie criterium</i>	<i>Toelichting</i>
<i>7. Handelingen waarvan de neerslag een reconstructie van het verloop en de uitkomst van gerechtelijke procedures op hoofdlijnen mogelijk maakt.</i>	Hieronder vallen o.a. tussen- en einduitspraken, dagvaardingen, verzoekschriften en beroepschriften.
<i>8. Handelingen waarvan de neerslag andere informatie met betrekking tot gevoerde gerechtelijke procedures helpt te ontsluiten of nader toegankelijk te maken.</i>	Hieronder vallen gegevenssystemen, bijvoorbeeld rolregisters, parketregisters, voogdijregisters en geautomatiseerde systemen als Compas, Berber, Narcis, NKP.

Selectie criterium 7 brengt met zich mee dat in de regel uitspraken, dagvaardingen, verzoekschriften en beroepschriften worden bewaard.

2.6 Leeswijzer bij de handelingenlijst

In hoofdstuk 3 staan de handelingen van overheidsorganen op het beleidsterrein *Gratie* beschreven. Deze zijn naar actor geordend. De handelingen worden beschreven in een handelingenblok, zoals hierna aangegeven.

(X): Dit is het nummer van de handeling. Deze nummering is uit het bijbehorende RIO overgenomen. Een handeling kan echter door verschillende actoren (gelijktijdig of opeenvolgend in tijd) zijn uitgevoerd. In dit geval is de betrokken handeling in het BSD uitgesplitst naar de betreffende actoren. Een handeling kan dus onder hetzelfde unieke nummer onder meerdere actoren zijn opgenomen.

Handeling Dit is een complex van activiteiten die een actor verricht ter vervulling van een taak of op grond van een bevoegdheid. In de praktijk komt een handeling meestal overeen met een procedure of een werkproces.
De formulering van de handelingen is in de regel toegespitst op het product. Echter, een handeling als zodanig omvat alle activiteiten die leiden tot het product. Dientengevolge is de neerslag van een handeling niet beperkt tot het

(eind)product, maar omvat ze alle archiefbescheiden die in verband daarmee zijn voortgebracht. Zo betreft de neerslag van een beschikkende handeling niet alleen het originele besluit, maar ook alle voorstukken.

Aangezien handelingen voortvloeien uit taken en bevoegdheden is het mogelijk dat een vermelde handeling in de praktijk nimmer (volledig) is uitgevoerd.

Periode	Hier staat het tijdvak vermeld gedurende welke jaren de handeling is verricht. Wanneer er geen eindjaar staat vermeld wordt de handeling op het moment van het verschijnen van het RIO nog steeds uitgevoerd.
Grondslag	Dit is de wettelijke basis op grond waarvan de actor de handeling verricht. Wanneer er geen wettelijke grondslag voor een handeling bestaat, kan de bron worden genoemd waarin de betreffende handeling staat vermeld.
Product	Hier staat het product vermeld waarin de handeling resulteert of zou moeten resulteren. De gegeven opsommingen van producten zijn niet altijd uitputtend. Vaak wordt volstaan met een algemeen omschreven voorbeeld.
Opmerking	Deze aanvullende informatie wordt slechts vermeld wanneer de strekking van de handeling toelichting behoeft.
Waardering	<p>De afkorting 'B' staat voor 'bewaren', dat wil zeggen het na afloop van de wettelijke overbrengingstermijn overdragen aan het ARA van de documentaire neerslag (ongeacht de gegevensdrager) van de handeling. Bij een B-handeling is achter de selectiebeslissing aangegeven welk selectie criterium is toegepast.</p> <p>De afkorting 'V' staat voor 'vernietigen (op termijn)', oftewel 'niet overbrengen'. Bij de desbetreffende handelingen wordt de vernietigingstermijn vermeld. Deze termijn betreft het aantal volle jaren dat dient te zijn verlopen sinds het einde van het jaar waarin een archiefbestanddeel (dossier, register, databestand) dat behoort tot de neerslag van de handeling, is afgesloten.</p>

Terwille van de overzichtelijkheid wordt in de handelingenlijst in tussenkopjes steeds aangegeven:

- wie de actor is van de vermelde handeling(en);
- het onderwerp waarop de handeling(en) betrekking heeft (hebben);
- een verwijzing naar de paragraaf van het RIO waarin de desbetreffende handeling(en) is (zijn) opgenomen.

3. Handelingen

3.1 Minister van Justitie

3.1.1 Minister van Justitie; algemene handelingen (RIO: 5)

Beleidsontwikkeling en -evaluatie

(1.)

Handeling	Het voorbereiden, mede vaststellen, coördineren en evalueren van het gratiebeleid.
Periode	1945-
Grondslag	
Product	beleidsnota, beleidsnotitie, rapport, advies, circulaire, evaluatie, kaartenbak bijzondere gratiezaken, bouwstenenboek afdeling Gratie, enz.
Opmerking	Onder deze handeling valt ook: <ul style="list-style-type: none"> - het voeren van overleg over het beleid en de uitvoering daarvan met de andere betrokken actoren op het beleidsterrein (met name ook met de ketenpartners); - het voorbereiden van een standpunt ter inbrenging in de vergaderingen van de Ministerraad voor beraad en besluitvorming betreffende gratie; - het voeren van overleg met en/of het leveren van bijdragen aan het overleg met het Staatshoofd betreffende gratie; - het voorbereiden van de Memorie van Toelichting op de Rijksbegroting voor Justitie voor wat betreft het beleidsterrein <i>Gratie</i>; - het toetsen van de uitvoering van het beleid (evaluatie); - het aan een externe adviescommissie of stuurgroep verzoeken om advies betreffende het beleidsterrein; - het informeren van het Kabinet van de Koningin over ontwikkelingen op het beleidsterrein; - het voorbereiden en vaststellen van het voorlichtingsbeleid (als beleidsinstrument).
Waardering	B 1, 2

Verantwoording van beleid

(2.)

Handeling	Het beantwoorden van Kamervragen en het anderszins op verzoek incidenteel informeren van leden van of commissies uit de Kamers der Staten-Generaal.
Periode	1945-
Grondslag	
Product	antwoord aan de Kamer, brief, notitie
Waardering	B 2, 3

- (3.)
 Handeling Het informeren van de Commissies voor de Verzoekschriften en andere tot het onderzoeken van klachten bevoegde commissies uit de Kamers der Staten-Generaal en de Nationale Ombudsman naar aanleiding van klachten over de uitvoering of de gevolgen van het beleid.
 Periode 1945-
 Grondslag
 Product brief, notitie
 Waardering B 3
- (4.)
 Handeling Het opstellen van periodieke verslagen over ontwikkelingen op het beleidsterrein *Gratie*.
 Periode 1945-
 Grondslag
 Product verslag
 Waardering jaarverslag: B 3
 overige verslagen: V 2 jaar indien een jaarverslag opgemaakt en vastgesteld is
- (5.)
 Handeling Het beslissen op beroep-/bezwaarschriften naar aanleiding van beschikkingen betreffende het beleidsterrein.
 Periode 1945-
 Grondslag
 Product beschikking
 Waardering V, 5 jaar
- (6.)
 Handeling Het voeren van verweer in beroepschriftprocedures voor administratiefrechtelijke organen.
 Periode 1945-
 Grondslag
 Product verweerschrift
 Waardering V, 5 jaar
- Informatieverstrekking*
- (7.)
 Handeling Het beantwoorden van vragen van individuele burgers, bedrijven en instellingen over het beleid ten aanzien van gratie.
 Periode 1945-
 Grondslag
 Product brief, notitie
 Waardering V, 1 jaar

(8.)
Handeling Het uitvoeren van voorlichtingsactiviteiten.
Periode 1945-
Grondslag
Product voorlichtingsmateriaal
Waardering V, 2 jaar na vervallen
N.B.: Van het gedrukte voorlichtingsmateriaal wordt één exemplaar bewaard. De voorbereidende stukken worden vernietigd.

Onderzoek

(9)
Handeling Het vaststellen van de opdracht en het eindproduct van (wetenschappelijk) onderzoek en het vaststellen van onderzoeksrapporten over gratie
Periode 1968 -
Product Offerte, brieven en rapport
Waardering B 5: opdracht en eindproduct
V 10 jaar: overige neerslag

(10)
Handeling Het begeleiden van (wetenschappelijk) onderzoek naar gratie
Periode 1968 -
Product Notities, notulen en brieven
Waardering V, 5 jaar

(48)
Handeling Het verzamelen en bewerken van gegevens ten behoeve van (wetenschappelijk) onderzoek naar gratie
Periode 1968 -
Product Notities, brieven, etc.
Waardering V, 5 jaar

(49)
Handeling Het financieren van (wetenschappelijk) onderzoek naar gratie
Periode 1968 -
Product Rekeningen en declaraties
Waardering V, 5 jaar

3.1.2 Minister van Justitie; totstandkoming van wet- en regelgeving op het gebied van gratie (RIO: 6)

(11.)
Handeling Het voorbereiden van de intrekking van het Gratiebesluit van 1887.
Periode -1976
Grondslag
Product nota, notitie

Opmerking	Het Gratiebesluit werd voor het laatst gewijzigd in 1932. Daarom betreft deze handeling slechts de intrekking ervan.
Waardering	B 1
(12.)	
Handeling	Het instellen van een commissie die advies dient uit te brengen over herziening van het Gratiebesluit van 1887 en aangaande daarmee samenhangende wijzigingen van de gratiebepalingen in het Wetboek van Strafvordering.
Periode	1960-1966
Grondslag	instellingsbeschikking nr. 514/260, d.d. 8 november 1960
Product	instellingsbeschikking
Waardering	B 1
(14.)	
Handeling	Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Gratieregeling 1976.
Periode	19../1960-1987
Grondslag	
Product	nota, notitie Gratieregeling 1976, wijzigingswet
Opmerking	Onduidelijk is wanneer met de voorbereidingen van de totstandkoming exact is begonnen. Als startpunt is gekozen het jaar waarin de Commissie-Kazemier (zie vorige handelingen) is ingesteld.
Waardering	B 1
(15.)	
Handeling	Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Gratiwet van 1987.
Periode	19../1985-
Grondslag	
Product	nota, notitie Gratiwet, wijzigingswet
Opmerking	Onduidelijk is wanneer met de voorbereidingen van de totstandkoming exact is begonnen. In 1985 is de ontwerp-Gratiwet bij de Tweede Kamer ingediend.
Waardering	B 1
(16.)	
Handeling	Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van de Rijkswet houdende bepalingen inzake de behandeling van en de beschikking op verzoekschriften om gratie van straffen of maatregelen, opgelegd door instanties belast met de militaire strafrechtspraak.
Periode	19../1985-
Grondslag	
Product	nota, notitie Rijkswet houdende bepalingen inzake de behandeling van en de beschikking op verzoekschriften om gratie van straffen of maatregelen, opgelegd door instanties belast met de militaire strafrechtspraak (Stb. 1987, 599)
Opmerking	Onduidelijk is wanneer met de voorbereidingen van de totstandkoming exact

	is begonnen. In 1985 is de ontwerp-Rijkswet bij de Tweede Kamer ingediend.
Waardering	B 1
(17.)	
Handeling	Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van gratiebepalingen uit het Wetboek van Strafvordering.
Periode	1945-
Grondslag	
Product	nota, notitie wijzigingswet
Waardering	B 1

3.1.3 Minister van Justitie; bijzondere rechtspleging en gratie; adviescommissies voor gratieverlening (RIO: 7.1)

(18.)	
Handeling	Het instellen van een commissie belast met het aan de minister van Justitie uitbrengen van adviezen met betrekking tot gratieverlening aan jeugdige wapendragers.
Periode	1948-1951
Bron	Handgeschreven antwoord op een vraag van de secretaris-generaal d.d. 24 maart 1950, nota nr. 155
Product	beschikking
Opmerking	In het bovenbedoelde antwoord wordt gesteld dat "uit de notulen van de vergadering tot installatie op 5.11.48 de mondelinge instelling" van deze commissie kan worden gedestilleerd. De commissie wordt bij besluit van 25 januari 1951 opgeheven.
Waardering	B 1, 6

(20.)	
Handeling	Het instellen van een commissie belast met het aan de minister van Justitie uitbrengen van adviezen met betrekking tot de beoordeling van gratiezaken betreffende politieke delinquenten die veroordeeld waren tot levenslange of tijdelijke gevangenisstraf van ten minste vijftien jaar.
Periode	1951
Grondslag	
Product	Ministeriële beschikking van 27 januari 1951 (2 ^e Afdeling B, nr. G 506/09)
Waardering	B 1, 6

3.1.4 Minister van Justitie; bijzondere rechtspleging en gratie; beslissing inzake verlening van gratie (RIO: 7.4)

(25.)	
Handeling	Het voorbereiden van de uitoefening door de Kroon van het recht van individuele of collectieve gratie van straffen opgelegd door een Bijzonder Gerechtshof of de Bijzondere Raad van Cassatie.
Periode	1949-
Grondslag	Bijzonder Gratie-adviesbesluit (Stb. 1943, D 64), art. 1 Grondwet 1948: art. 70

Product	<p>Grondwet 1953, 1956, 1963, 1972: art. 77, lid 1 Grondwet 1983, 1987, 1995: art. 122, lid 1 <i>individuele gevalsbehandeling:</i> gratie-KB, afwijzingsbeschikking <i>(individuele) lijstgraties, eventueel met vervolgbesluiten</i> <i>Staatsbladgratie:</i> Besluit van 26 augustus 1948 houdende bepalingen met betrekking tot het verlenen van gratie naar aanleiding van het 50-jarige Regeringsjubileum van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina en van de troonopvolging door Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana der Nederlanden (Stb. 1948, I 392)</p>
Opmerking	<ul style="list-style-type: none"> - Onder deze handeling vallen afgezien van gratiedossiers betreffende gratie van doodstraf en van tijdelijke of levenslange gevangenisstraf (in 1964 lopen er in deze categorie nog slechts vier zaken) met name ook veel dossiers inzake herstel van (kies)rechten. - Deze handeling heeft ook betrekking op gratie van straffen opgelegd door de rechtsopvolger van het Bijzonder Gerechtshof, de Bijzondere Strafkamer van een arrondissementsrechtbank
Waardering	B 1, 6

3.1.5 Minister van Justitie; commune rechtspleging en gratie; verslag van het Openbaar Ministerie aan de rechter (RIO: 8.1)

(26.)

Handeling	Het geven van nadere voorschriften betreffende vorm en inhoud van het aan het gerecht uit te brengen verslag van het Openbaar Ministerie inzake gratieverlening.
Periode	1976-
Grondslag	Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 5, lid 2 Gratiewet (Stb. 1987, 598), art. 5, lid 3
Product	ministeriële regeling
Opmerking	Het Gratiebesluit zelf bevat reeds dergelijke voorschriften (art. 8).
Waardering	B 5

3.1.6 Minister van Justitie; commune rechtspleging en gratie; beslissing inzake verlening van gratie (RIO: 8.4)

(36.)

Handeling	Het afwijzend beschikken op een individueel gratieverzoek.
Periode	1945-
Grondslag	KB, nr. 82, van 21 oktober 1856 (niet gepubliceerd) Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), artikel 8, lid 1 Gratiewet (Stb. 1987, 598), art. 8, lid 1
Product	ministeriële beschikking
Opmerking	Al vanaf 1856 is de minister van Justitie gemachtigd om afwijzend te beschikken, onder meer als hij meent dat het gratieverzoek niet voor inwilliging in aanmerking komt. Het verzoek wordt dan dus buiten de Kroon om afgedaan. Eerst gebeurde dit op basis van het geheime KB, nr. 82, van 21 oktober 1856. Vanaf 1976 is dit in openbare regelgeving opgenomen (Gratieregeling 1976, Gratiewet).

	Hieronder valt ook de niet-ontvankelijkverklaring of, in de terminologie van de afdeling Gratie, de beschikking dat het ingediende verzoek buiten behandeling blijft.
Waardering	V, 5 jaar
(37.)	
Handeling	Het voorbereiden van de uitoefening door de Kroon van het recht van al dan niet ambtshalve individuele gratieverlening.
Periode	1945-
Grondslag	Gratiebesluit (Stb. 1887, 215), art. 11 Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 9 Gratiewet (Stb. 1987, 598), art. 9 Grondwet 1938, 1946, 1948: art. 70 Grondwet 1953, 1956, 1963, 1972: art. 77, lid 1 Grondwet 1983, 1987, 1995: art. 122, lid 1
Product	<i>individuele gevalshandeling:</i> gratie-KB, afwijzingsbeschikking <i>(individuele) lijstgraties</i>
Opmerking	Hieronder valt ook de niet-ontvankelijkverklaring of, in de terminologie van de afdeling Gratie, de beschikking dat het ingediende verzoek buiten behandeling blijft.
Waardering	V, 5 jaar (afgewezen gratieverzoek) V, 25 jaar (ingewilligd gratieverzoek)
(38.)	
Handeling	Het voorbereiden van de uitoefening door de Kroon van het recht van ambtshalve collectieve gratieverlening.
Periode	1945-
Grondslag	Gratiebesluit (Stb. 1887, 215), art. 17, als gewijzigd bij het besluit van 21 maart 1919 (Stb. 1919, 127) Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 19, lid 1 Gratiewet (Stb. 1987, 598), art. 19, lid 1 Grondwet 1938, 1946, 1948: art. 70 Grondwet 1953, 1956, 1963, 1972: art. 77, lid 1 Grondwet 1983, 1987, 1995: art. 122, lid 1
Product	<i>Staatsbladgraties:</i> Besluit van 29 april 1946 betreffende gratie van geringe straffen uit den bezettingstijd (Stb. 1946, G 103) Besluit van 26 augustus 1948 houdende bepalingen met betrekking tot het verlenen van gratie naar aanleiding van het 50-jarige Regeringsjubileum van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina en van de troonopvolging door Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana der Nederlanden (Stb. 1948, I 392) Besluit van 26 augustus 1948 houdende bepalingen met betrekking tot het verlenen van gratie aan militairen die in de Overzeese Gebiedsdelen in werkelijke dienst zijn of zijn geweest (Stb. 1948, I 426) Besluit van 1 februari 1951 houdende bepalingen met betrekking tot het verlenen van gratie aan militairen die in Indonesië, Suriname of de Nederlandse Antillen in werkelijke dienst zijn of zijn geweest (Stb. 1951, 34)

Besluit van 25 april 1955 houdende bepalingen met betrekking tot het verlenen van gratie naar aanleiding van de herdenking dat het Vaderland tien jaren geleden werd bevrijd (Stb. 1955, 170)

Besluit van 28 februari 1966 houdende bepalingen met betrekking tot het verlenen van gratie naar aanleiding van het huwelijk van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix met Claus George Willem Otto Frederik Geert von Amsberg (Stb. 1966, 73)

Besluit van 17 juli 1975 houdende bepalingen met betrekking tot het verlenen van gratie naar aanleiding van de ontstane achterstand in de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen (Stb. 1975, 400)

(collectieve) lijstgraties

- Opmerking - Deze handeling is een limitatief aantal malen verricht. Na 1975 heeft zij door veranderde inzichten niet meer plaatsgevonden. Het artikel waarop collectieve gratie altijd is gebaseerd geweest, bestaat evenwel nog steeds (zie volgende punt).
- Het verlenen van collectieve gratie berustte altijd op de zinsnede "Tenzij, met Onze machtiging, Onze Minister anders bepaalt" (formulering Gratiwet).
- Waardering B 1, 5

3.1.7 Minister van Justitie; commune rechtspleging en gratie; voorwaardelijke gratie (RIO: 8.5)

(40.)

- Handeling Het verkorten of verlengen van een bij voorwaardelijke gratieverlening vastgestelde proeftijd.
- Periode 1976-
- Grondslag Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 14, lid 1
Gratiwet (Stb. 1987, 598), art. 14, lid 1
- Product ministeriële beschikking
- Waardering V, 25 jaar

(41.) Vervallen; zie selectielijst Reclassering.

(42.)

- Handeling Het voorbereiden van een Koninklijk Besluit tot aanvulling, wijziging of opheffing van aan gratie verbonden voorwaarden.
- Periode 1976-
- Grondslag Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 16
Gratiwet (Stb. 1987, 598), art. 16
- Product KB
- Opmerking Het is de minister van Justitie die hiertoe het voorstel doet, waarna de Kroon beslist. Deze handeling vindt plaats bij separaat Koninklijk Besluit.
- Waardering V, 25 jaar

(44.)

- Handeling Het voorbereiden van een Koninklijk Besluit tot herroeping van een Koninklijk Besluit waarbij voorwaardelijke gratie is verleend.
- Periode 1976-
- Grondslag Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 17, lid 1

Product	Gratiewet (Stb. 1987, 598), art. 17, lid 1 KB
Opmerking	Het is de minister van Justitie die hiertoe het voorstel doet, waarna de Kroon beslist. Herroeping vindt plaats bij separaat Koninklijk Besluit.
Waardering	V, 25 jaar

3.1.8 Minister van Justitie; commune rechtspleging en gratie; gratiebepalingen uit het Wetboek van Strafvordering (RIO: 8.8)

(47.)

Handeling	Het bepalen dat de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf hangende de beslissing op het verzoek tot gratie van die straf wordt of blijft opgeschort dan wel geschorst.
Periode	1973-
Grondslag	Wetboek van Strafvordering, als gewijzigd bij artikel I van de Wet van 21 maart 1973 houdende herziening van de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering omtrent de opschorting van de tenuitvoerlegging van vonnissen of arresten in verband met de indiening van verzoekschriften om gratie (Stb. 1973, 135), art. 560a (vernummerd tot art. 559a bij wet van 18 januari 1996)
Product	ministeriële beschikking
Opmerking	Deze handeling kan plaatsvinden wanneer een verzoekschrift om gratie van een vrijheidsstraf is ingediend en de wet daaraan geen opschorting van de tenuitvoerlegging verbindt.
Waardering	V, 25 jaar

3.3 Commissies ingesteld door de minister van Justitie

3.3.1 Commissies ingesteld door de minister van Justitie; bijzondere rechtspleging en gratie; Adviescommissie gratie jeugdige wapendragers (RIO: 7.1)

(19.)

Handeling	Het aan de minister van Justitie uitbrengen van adviezen met betrekking tot gratieverlening aan jeugdige wapendragers.
Periode	1948-1950
Bron	Handgeschreven antwoord op een vraag van de secretaris-generaal d.d. 24 maart 1950, nota nr. 155
Product	advies
Opmerking	- In de loop van 1949 werden aan de commissie ook gevallen van minder jeugdige wapendragers voorgelegd. - In de beschikking tot opheffing van de commissie per 1 januari 1951 staat dat de commissie zelf heeft meegedeeld dat zij haar werkzaamheden voor 1 januari 1951 beëindigt.
Waardering	B 6

3.3.2 Commissies ingesteld door de minister van Justitie; bijzondere rechtspleging en gratie; Commissie-Röling (RIO: 7.1)

(21.)

Handeling	Het aan de minister van Justitie uitbrengen van adviezen met betrekking tot de beoordeling van gratiezaken betreffende politieke delinquenten die veroordeeld waren tot levenslange of tijdelijke gevangenisstraf van ten minste vijftien jaar.
Periode	1951-1953
Grondslag	Ministeriële beschikking van 27 januari 1951 (2 ^e Afdeling B, nr. G 506/09)
Product	advies
Waardering	B 6

3.3.3 Commissies ingesteld door de minister van Justitie; commune rechtspleging en gratie; Commissie Herziening Gratieregeling (Commissie-Kazemier) (RIO: 6)

(13.)

Handeling	Het aan de minister van Justitie uitbrengen van een advies met betrekking tot herziening van het Gratiebesluit van 1887 en aangaande daarmee samenhangende wijzigingen van de gratiebepalingen in het Wetboek van Strafvordering.
Periode	1960-1966
Grondslag	instellingsbeschikking nr. 514/260, d.d. 8 november 1960
Product	rapport
Waardering	B 1

3.4 Openbaar Ministerie

3.4.1 Openbaar Ministerie; bijzondere rechtspleging en gratie; verslag van het Openbaar Ministerie aan de rechter (RIO: 7.2)

(22.) Zie selectielijst Bijzondere rechtspleging

3.4.2 Openbaar Ministerie; commune rechtspleging en gratie; verslag van het Openbaar Ministerie aan de rechter (RIO: 8.1)

(27.)

Handeling	Het opstellen van een verslag ten behoeve van het gerecht dat de minister van Justitie adviseert over gratieverlening.
Periode	1945-
Grondslag	Gratiebesluit (Stb. 1887, 215), art. 6 Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 4, lid 1 Gratiewet (Stb. 1987, 598), art. 5, lid 1
Product	verslag
Opmerking	- In de Gratieregeling 1976 en de Gratiewet wordt bepaald dat bij het verslag ook een oordeel over de te nemen gratiebeslissing moet worden gevoegd. - Het Openbaar Ministerie dient in het kader van deze handeling "zo enigszins mogelijk" de verdachte te (laten) horen.
Waardering	V, 10 jaar

3.4.3 Openbaar Ministerie; commune rechtspleging en gratie; voorwaardelijke gratie (RIO: 8.5)

(39.)

Handeling	Het aan de minister van Justitie rapporteren in het kader van het houden van toezicht op de naleving van de aan gratieverlening verbonden voorwaarden.
Periode	1976-
Grondslag	Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 13, lid 4 Gratiewet (Stb. 1987, 598), art. 13, lid 5
Product	rapport
Opmerking	Deze handeling geldt alleen voorzover het voorwaardelijke-gratiebesluit hiertoe een bepaling bevat.
Waardering	V, 10 jaar

(43.)

Handeling	Het aan de minister van Justitie rapporteren inzake het verhoor van een veroordeelde dat het Openbaar Ministerie heeft afgenomen of laten afnemen in het kader van het voornemen tot herroeping van de voorwaardelijke gratie.
Periode	1976-
Grondslag	Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 17, lid 1 Gratiewet (Stb. 1987, 598), art. 17, lid 1
Product	proces-verbaal
Opmerking	Het betreft een handeling die "zo enigszins mogelijk" dient plaats te vinden.

Waardering V, 10 jaar

3.5 Bijzonder Gerechtshof

3.5.1 Bijzonder Gerechtshof; bijzondere rechtspleging en gratie; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 7.3)

(23.) Zie selectielijst Bijzondere rechtspleging

3.6 Bijzondere Raad van Cassatie

3.6.1 Bijzondere Raad van Cassatie; bijzondere rechtspleging en gratie; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 7.3)

(24.) Zie selectielijst Bijzondere rechtspleging

3.7 Kantongerecht

3.7.1 Kantongerecht; commune rechtspleging en gratie; civiele strafopleggende gerechten; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2)

(28.) vervallen; zie selectielijst Rechterlijke Macht

3.8 Arrondissementsrechtbank

3.8.1 Arrondissementsrechtbank; bijzondere rechtspleging en gratie; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 7.3)

(23.)

Handeling	Het aan de Kroon uitbrengen van een advies inzake gratie van een door een Bijzonder Gerechtshof opgelegde straf.
Periode	1949-
Grondslag	Bijzonder Gratie-adviesbesluit (Stb. 1943, D 64), art. 2, lid 1, en artt. 4 en 5
Product	advies
Opmerking	Deze handeling heeft ook betrekking op gratie van straffen opgelegd door de rechtsopvolger van het Bijzonder Gerechtshof, de Bijzondere Strafkamer van een arrondissementsrechtbank
Waardering	B 6

3.8.2 Arrondissementsrechtbank; commune rechtspleging en gratie; civiele strafopleggende gerechten; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2)

(28.) vervallen; zie selectielijst Rechterlijke Macht

3.9 Gerechtshof

3.9.1 Gerechtshof; commune rechtspleging en gratie; civiele strafopleggende gerechten; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2)

(28.) vervallen; zie selectielijst Rechterlijke Macht

3.10 Hoge Raad der Nederlanden

3.10.1 Hoge Raad; bijzondere rechtspleging en gratie; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 7.3)

(24.)

Handeling	Het aan de Kroon uitbrengen van een advies inzake gratie van een door een Bijzonder Gerechtshof of de Bijzondere Raad van Cassatie opgelegde straf.
Periode	1952-
Grondslag	Bijzonder Gratie-adviesbesluit (Stb. 1943, D 64), art. 2, lid 2, en artt. 3, 4 en 5
Product	advies
Opmerking	- In geval van een verzoek om gratie van een door een Bijzonder Gerechtshof opgelegde doodstraf is dit (in een algemene vergadering opgestelde) advies van de Bijzondere Raad van Cassatie een extra advies, naast dat van het Bijzonder Gerechtshof zelf. In geval van een verzoek om gratie van een door de Bijzondere Raad van Cassatie opgelegde doodstraf moet zowel de vonnissende kamer van die raad als de raad in algemene zitting een advies uitbrengen. - Deze handeling heeft ook betrekking op gratie van straffen opgelegd door de rechtsopvolger van het Bijzonder Gerechtshof, de Bijzondere Strafkamer van een arrondissementsrechtbank
Waardering	B 6

3.10.2 Hoge Raad; commune rechtspleging en gratie; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2)

(31.)

Handeling	Het aan de Kroon uitbrengen van een advies inzake gratie van een straf die is opgelegd door een gerecht buiten het Europese deel van het Koninkrijk.
Periode	1945-1976
Grondslag	Gratiebesluit (Stb. 1887, 215), art. 2 en art. 15, als gewijzigd bij het besluit van 4 mei 1932 (Stb. 1932, 194)
Product	advies
Opmerking	- Deze handeling, uitgevoerd door de Kamer voor strafzaken, heeft betrekking op straffen die zijn opgelegd door een rechter in de koloniën, door een consulaire rechtbank of door een consulaire ambtenaar. - Op de Nederlandse Antillen en Aruba is het thans de Gouverneur die het recht van gratie heeft van door een burgerlijke rechter opgelegde straffen, waarbij advies wordt ingewonnen bij de gerechten van die Rijksdelen (zie bijv. Staatsregeling Nederlandse Antillen).
Waardering	B 5

(32.)

Handeling	Het aan de Kroon uitbrengen van een advies inzake gratie van de doodstraf.
Periode	1945-1987
Grondslag	Gratiebesluit (Stb. 1887, 215), artt. 2, 3 en 16 Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 20, lid 1
Product	advies

Opmerking	- Deze handeling heeft betrekking op doodstraffen die zijn opgelegd door een gerecht buiten het Europese deel van van het Koninkrijk (tot 1976) of door een militair gerecht. Het advies dient <i>in pleno</i> te worden vastgesteld.
	- Het advies is voor wat betreft militaire zaken een extra advies, naast dat van de rechter die de straf heeft opgelegd (zie eerdere handeling).
Waardering	B 6
(33.)	
Handeling	Het op verzoek van de Kroon aan deze uitbrengen van een advies inzake gratie.
Periode	1945-
Grondslag	Gratiebesluit (Stb. 1887, 215), art. 13 Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 11 Gratiewet (Stb. 1987, 598), art. 11
Product	advies
Opmerking	Het in deze handeling bedoelde advies is facultatief en wordt gevoegd bij het verplichte rechterlijk advies.
Waardering	B 5

3.11 Arrondissementskrijgsraad

3.11.1 Arrondissementskrijgsraad; commune rechtspleging en gratie; militaire gerechten; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2)

(29.)

Handeling	Het aan de Kroon uitbrengen van een advies inzake gratie van een door een militair gerecht opgelegde straf.
Periode	1945-1990
Grondslag	Gratiebesluit (Stb. 1887, 215), artt. 3, 4 en 16, alsmede art. 15, als gewijzigd bij het besluit van 4 mei 1932 (Stb. 1932, 194) Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 2, lid 1, art. 3, art. 12 en art. 19, lid 1 Gratiewet (Stb. 1987, 598), artt. 3, 12 en 19, lid 1, in samenhang met de Rijkswet gratie en militaire strafrechtspraak (Stb. 1987, 599), art. 2
Product	advies
Opmerking	- Het Hoog Militair Gerechtshof verricht deze handeling in het geval dat niet kan worden teruggevallen op de gewone militaire rechter. - De minister van Justitie kan (vanaf 1976) ook nog eens nader advies bij deze actor inwinnen, indien hij dat op grond van extra ingewonnen inlichtingen noodzakelijk acht.
Waardering	B 5

(30.)

Handeling	Het aan de Kroon uitbrengen van een advies inzake gratie van een door een militair gerecht opgelegde doodstraf.
Periode	1945-1987
Grondslag	Gratiebesluit (Stb. 1887, 215), artt. 3 en 16, alsmede art. 15, als gewijzigd bij het besluit van 4 mei 1932 (Stb. 1932, 194) Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 20, lid 1
Product	advies
Opmerking	Het Hoog Militair Gerechtshof verricht deze handeling in het geval dat niet kan worden teruggevallen op de gewone militaire rechter.
Waardering	B 6

3.12 Permanente Krijgsraad Nederland voor de Zeemacht

3.12.1 Permanente Krijgsraad Nederland voor de Zeemacht; commune rechtspleging en gratie; militaire gerechten; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2)

(29.)

Handeling	Het aan de Kroon uitbrengen van een advies inzake gratie van een door een militair gerecht opgelegde straf.
Periode	1945-1990
Grondslag	Gratiebesluit (Stb. 1887, 215), artt. 3, 4 en 16, alsmede art. 15, als gewijzigd bij het besluit van 4 mei 1932 (Stb. 1932, 194) Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 2, lid 1, art. 3, art. 12 en art. 19, lid 1 Gratiewet (Stb. 1987, 598), artt. 3, 12 en 19, lid 1, in samenhang met de Rijkswet gratie en militaire strafrechtspraak (Stb. 1987, 599), art. 2
Product	advies
Opmerking	- Het Hoog Militair Gerechtshof verricht deze handeling in het geval dat niet kan worden teruggevallen op de gewone militaire rechter. - De minister van Justitie kan (vanaf 1976) ook nog eens nader advies bij deze actor inwinnen, indien hij dat op grond van extra ingewonnen inlichtingen noodzakelijk acht.
Waardering	B 5

(30.)

Handeling	Het aan de Kroon uitbrengen van een advies inzake gratie van een door een militair gerecht opgelegde doodstraf.
Periode	1945-1987
Grondslag	Gratiebesluit (Stb. 1887, 215), artt. 3 en 16, alsmede art. 15, als gewijzigd bij het besluit van 4 mei 1932 (Stb. 1932, 194) Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 20, lid 1
Product	advies
Opmerking	Het Hoog Militair Gerechtshof verricht deze handeling in het geval dat niet kan worden teruggevallen op de gewone militaire rechter.
Waardering	B 6

3.13 Hoog Militair Gerechtshof

3.13.1 Hoog Militair Gerechtshof; commune rechtspleging en gratie; militaire gerechten; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2)

(29.)

Handeling	Het aan de Kroon uitbrengen van een advies inzake gratie van een door een militair gerecht opgelegde straf.
Periode	1945-1990
Grondslag	Gratiebesluit (Stb. 1887, 215), artt. 3, 4 en 16, alsmede art. 15, als gewijzigd bij het besluit van 4 mei 1932 (Stb. 1932, 194) Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 2, lid 1, art. 3, art. 12 en art. 19, lid 1 Gratiewet (Stb. 1987, 598), artt. 3, 12 en 19, lid 1, in samenhang met de Rijkswet gratie en militaire strafrechtspraak (Stb. 1987, 599), art. 2
Product	advies
Opmerking	- Het Hoog Militair Gerechtshof verricht deze handeling in het geval dat niet kan worden teruggevallen op de gewone militaire rechter. - De minister van Justitie kan (vanaf 1976) ook nog eens nader advies bij deze actor inwinnen, indien hij dat op grond van extra ingewonnen inlichtingen noodzakelijk acht.
Waardering	B 5

(30.)

Handeling	Het aan de Kroon uitbrengen van een advies inzake gratie van een door een militair gerecht opgelegde doodstraf.
Periode	1945-1987
Grondslag	Gratiebesluit (Stb. 1887, 215), artt. 3 en 16, alsmede art. 15, als gewijzigd bij het besluit van 4 mei 1932 (Stb. 1932, 194) Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 20, lid 1
Product	advies
Opmerking	Het Hoog Militair Gerechtshof verricht deze handeling in het geval dat niet kan worden teruggevallen op de gewone militaire rechter.
Waardering	B 6

3.14 Bijzondere Rechtbank

3.14.1 Bijzondere Rechtbank; commune rechtspleging en gratie; militaire gerechten; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2)

(34.)

Handeling	Het aan de Kroon uitbrengen van een advies inzake gratie van de doodstraf, opgelegd door een vonnis van een krachtens de Wet Oorlogsstrafrecht aangewezen bijzondere rechtbank.
Periode	1976-1987
Grondslag	Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 20, lid 2
Product	advies
Opmerking	Zowel de Bijzondere Rechtbank als het Bijzonder Hoogerechtshof brengt in dit geval advies uit.
Waardering	B 6

3.15 Bijzonder Hooggerechtshof

3.15.1 Bijzonder Hooggerechtshof; commune rechtspleging en gratie; militaire gerechten; rechterlijk advies aan de minister van Justitie (RIO: 8.2)

(34.)

Handeling	Het aan de Kroon uitbrengen van een advies inzake gratie van de doodstraf, opgelegd door een vonnis van een krachtens de Wet Oorlogsstrafrecht aangewezen bijzondere rechtbank.
Periode	1976-1987
Grondslag	Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 20, lid 2
Product	advies
Opmerking	Zowel de Bijzondere Rechtbank als het Bijzonder Hooggerechtshof brengt in dit geval advies uit.
Waardering	B 6

3.16 Raad voor de Kinderbescherming

3.16.1 Raad voor de Kinderbescherming; commune rechtspleging; voorwaardelijke gratie (RIO: 8.5)

(39.)

Handeling	Het aan de minister van Justitie rapporteren in het kader van het houden van toezicht op de naleving van de aan gratieverlening verbonden voorwaarden.
Periode	1976-
Grondslag	Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 13, lid 4 Gratiewet (Stb. 1987, 598), art. 13, lid 5
Product	rapport
Opmerking	Deze handeling geldt alleen voorzover het voorwaardelijke-gratiebesluit hiertoe een bepaling bevat.
Waardering	V, 10 jaar

3.17 Directeur penitentiaire inrichting

3.17.1 Directeur penitentiaire inrichting; commune rechtspleging; gratie aan gevangenen (RIO: 8.6)

(45.)   Zie selectielijst gevangeniswezen.

3.18 Reclasseringsraad

3.18.1 Reclasseringsraad; commune rechtspleging; gratie aan langgestraften (Samkalden-procedure) (RIO: 8.7)

(46.)

Handeling	Het aan de minister van Justitie uitbrengen van een advies inzake gratieverlening aan langgestraften.
Periode	1957-1978
Bron	dossier A 62/009, betreffende beleid gratie langgestraften
Product	Advies
Waardering	B1, 5: adviezen m.b.t. beleidsontwikkeling en uitvoering V, 10 jaar: adviezen m.b.t. individuele zaken

3.19 Centrale Raad van Advies voor het Gevangeniswezen, de Psychopathenzorg en de Reclassering [Sectie Reclassering]

3.19.1 Centrale Raad van Advies voor het Gevangeniswezen, de Psychopathenzorg en de Reclassering [Sectie Reclassering]; commune rechtspleging; gratie aan langgestraften (Samkalden-procedure) (RIO: 8.7)

(46.)

Handeling	Het aan de minister van Justitie uitbrengen van een advies inzake gratieverlening aan langgestraften.
Periode	1963-1978
Bron	dossier A 62/009, betreffende beleid gratie langgestraften
Product	advies
Opmerking	De Sectie Reclassering van de Centrale Raad adviseert vanaf 1963 (cf. brief Centrale Raad d.d. 23 oktober 1969). In 1964 wordt de procedure formeel uitgebreid: advies Reclasseringsraad, advies rechter, advies Sectie Reclassering.
Waardering	V, 10 jaar

ACTOR**VAKMINISTER**

(35.)

Handeling	Het op verzoek van de minister van Justitie aan deze uitbrengen van een advies inzake gratieverlening.
Periode	1945-
Grondslag	Gratiebesluit (Stb. 1887, 215), art. 12 Gratieregeling 1976 (Stb. 1976, 378), art. 10 Gratiewet (Stb. 1987, 598), art. 10
Product	advies
Opmerking	<ul style="list-style-type: none"> - Het in deze handeling bedoelde advies is facultatief. - De mening van de geraadpleegde minister wordt middels een ambtsbrief bij de voordracht van de minister van Justitie gevoegd of er wordt een gemeenschappelijke voordracht gedaan. - Voor de minister van Defensie, die wordt geraadpleegd over verzoeken om gratie van door de militaire rechter opgelegde straffen geldt dat deze handeling reeds is verwoord als handeling 75 van het BSD Militairpersoneel 1945-1993. Deze minister dient derhalve handeling 35 niet in.
Waardering	V 10 jaar